

Bijlage externe veiligheid Scharrenburgersteeg 10 te Lunteren (n.a.v. vooroverlegadvies HGM)

1. Inleiding

Bij externe veiligheid gaat het om het binnen aanvaardbare grenzen houden van risico's bij productie, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kans dat derden (omwonenden) dodelijk letsel oplopen door een calamiteit bij een bedrijf of door een ongeval bij het vervoeren van gevaarlijke stoffen. Rond bedrijven en langs routes (of buisleidingentracés) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zijn daarom zones ingesteld waarbinnen de risico's moeten worden onderzocht en getoetst voor toekomstige bebouwing. Deze risico's worden uitgedrukt in een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR), en betreffen alleen de personen die niet deelnemen aan deze activiteiten.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Binnen externe veiligheid zijn twee aspecten te onderscheiden: externe veiligheidsaspecten van inrichtingen en van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

2. Regelgeving

Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)

Voor risicovolle inrichtingen is de normstelling gebaseerd op het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI), dat op 27 oktober 2004 in werking is getreden. Het BEVI legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor mensen buiten de inrichting. Het BEVI is opgesteld om de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle bedrijven te beperken. Voorbeelden van deze risicovolle bedrijven zijn LPG-tankstations, ammoniakkoelinstallaties en chemische fabrieken.

Voor nieuwe situaties geldt voor het PR, op basis van de nota 'Omgaan met risico's', in principe een norm van 10-6 per jaar en voor bestaande situaties 10-5 per jaar. Voor het GR noemt deze nota als norm:

1. 10-5 voor een ongeval met meer dan 10 dodelijke slachtoffers;
2. 10-7 voor een ongeval met meer dan 100 dodelijke slachtoffers;
3. 10-9 voor een ongeval met meer dan 1000 dodelijke slachtoffers;
4. enzovoort (een lijn door deze punten bepaalt de norm).

Wet vervoer gevaarlijke stoffen

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen (1996) regelt de wijze van vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, per spoor en over de binnenwateren. Hierin is onder andere vastgelegd welke stoffen behoren tot de categorie 'gevaarlijke stoffen' en dat het transport binnen de bebouwde kom zoveel mogelijk dient te worden vermeden (art. 11). In deze wet is ook vastgelegd dat gemeenten zelf de route voor gevaarlijke stoffen mogen aanwijzen (art. 18, eerste lid). Om bij ruimtelijke ontwikkelingen het vervoer van gevaarlijke stoffen te laten voldoen aan de externe veiligheidsnormen moet het bevoegd gezag rekening houden met het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen

In augustus 2004 is de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen in de Staatscourant gepubliceerd. In deze circulaire is het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over water en wegen opgenomen.

Op basis van de circulaire is voor bestaande situaties de grenswaarde voor het PR ter plaatse van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten 10-5 per jaar en de streefwaarde 10-6 per jaar. In nieuwe situaties is de grenswaarde voor het PR ter plaatse van kwetsbare objecten 10-6 per jaar; voor beperkt kwetsbare objecten in nieuwe situaties geldt een richtwaarde van 10-6 per jaar. Op basis van de circulaire geldt bij een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het GR of een toename van het

GR een verantwoordingsplicht. Deze verantwoordingsplicht geldt zowel in bestaande als in nieuwe situaties. De circulaire vermeldt dat op een afstand van 200 m vanaf het tracé in principe geen beperkingen hoeven te worden gesteld aan het ruimtegebruik. Wel kan de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico nog buiten deze 200 meter strekken.

Besluit risico's zware ongevallen

Op 19 juli 1999 is het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo 1999) in werking getreden als uitvloeisel van de Seveso II richtlijn van de Europese Unie. Het Brzo 1999 stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Doelstelling is het voorkomen en beperken van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Daartoe moeten bedrijven onder meer over een veiligheidsbeleid en een veiligheidsbeheerssysteem beschikken. Sommige bedrijven moeten daarnaast ook nog een veiligheidsrapport opstellen en indienen bij de overheid.

Circulaire Zonering langs hogedrukaardgasleidingen

Voor een hogedrukaardgasleiding is de circulaire Zonering langs hogedrukaardgasleidingen (VROM, 26 november 1984, DGMH/B nr. 0104004) van belang. De circulaire beoogt aan te geven op welke wijze een verantwoorde zonering toegepast kan worden langs nieuwe tracés van aardgastransportleidingen en bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van bestaande aardgastransportleidingen.

Uit veiligheidsoverwegingen is het van belang een afstand aan te houden tot gebouwen of plaatsen waar frequent en/of langdurig personen verblijven. Deze afstand is in principe zodanig dat daarbuiten de invloed van de leiding op de omgeving verwaarloosbaar mag worden geacht (de toetsingsafstand). Planologische, technische en economische overwegingen kunnen echter leiden tot kleinere afstanden. In die gevallen gelden, afhankelijk van de kwetsbaarheid van de omgeving binnen de invloedszone, regels waaraan zowel de leiding als de omgeving dienen te voldoen (de bebouwingsafstand). Als maat voor de kwetsbaarheid geldt de aard van de omgeving binnen de invloedszone. Hierbij zijn van belang de dichtheid van de woonbebouwing, de aanwezigheid van bijzondere objecten en het gebruik van het gebied, bijvoorbeeld voor recreatie.

Afhankelijk van druk en diameter gelden verschillende bebouwings- en toetsingsafstanden. De afstand die, in verband met de bescherming en het beheer van de leiding, minstens moet worden aangehouden ten opzichte van andere functies, wordt bepaald door de zakelijk rechtstreek. Binnen deze afstand is in beginsel geen enkele vorm van bebouwing toegestaan.

Ontwerp-Besluit EV buisleidingen

Op 28 augustus 2009 is het ontwerp-Besluit externe veiligheid buisleidingen gepubliceerd met bijbehorende aanbestedingsbrief. Het ontwerpbesluit is gebaseerd op de Wet milieubeheer (artikelen 5.1 lid 1, 5.2 lid 1, 5.3 lid 1 en 2 en 9.2.2.1) en de Wet ruimtelijke ordening (artikelen 3.37 en 4.3 lid 1 en 2). Deze AMvB regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). In juni 2009 heeft minister Cramer het ontwerp-besluit in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd en toegelicht. Naar aanleiding van dat ontwerp-besluit zijn in november 2009 de kamervragen beantwoord. Daaruit blijkt onder andere dat er geen saneringsregeling komt, het RIVM onderzoekt hoeveel kilometer buisleiding momenteel niet voldoet en de buisleidingen binnen 5 jaar na inwerking treding van het besluit correct in bestemmingsplannen moeten staan. De VROM Inspectie ziet toe op de doorwerking in bestemmingsplannen en samen met het Staatstoezicht op de Mijnen zal de VROM Inspectie het naleefgedrag van buisleidingexploitanten onderzoeken.

De verwachting is dat het nieuwe besluit in 2011 in werking zal treden. Op 22 september 2009 stuurde minister Cramer een brief aan gemeenten en provincies, waarin zij adviseert om bij ruimtelijke plannen al zoveel mogelijk rekening te houden met de normen uit het ontwerp-Besluit. Dit past binnen 'een goede ruimtelijke ordening'. De oude circulaire Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen (1984) en Bekendmaking van beleid ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2-, K3 categorie (1991) bevatten beide de mogelijkheid om af te wijken van daarin vermelde afstanden: voor aardgasleidingen is dat geregeld in hoofdstuk 5.4 en voor brandbare vloeistoffen in hoofdstuk IV onder 1.1. In bestaande situaties waar anticiperen op het ontwerp-Besluit tot knelpunten leidt, kunnen de oude circulaire nog worden gebruikt.

Nieuwe veiligheidsafstanden

Net als bij het Bevi, zullen de risicoafstanden en rekenmethodiek die volgen uit het Besluit externe veiligheid buisleidingen worden opgenomen in een regeling. Deze regeling is nog niet gepubliceert. Daarom adviseert VROM in de brief over transportleidingen met brandbare vloeistoffen (aug 2008) om voor standaard buisleidingen met aardolieproducten (crude, olie, nafta, enz) de afstanden aan te houden uit het RIVM rapport Risicoafstanden voor buisleidingen met brandbare vloeistoffen K1K2K3 (aug 2008). Voor afwijkende gevallen en andere brandbare chemische vloeistoffen kan worden gerekend met Safeti Professional, volgens de methodiek uit het RIVM rapport. Voor hogedruk aardgasleidingen kan bij de Gasunie een risicoberekening worden opgevraagd waarin de nieuwste inzichten zijn verwerkt. In gevallen waar de uitkomst tot een nieuw knelpunt leidt en een acuut probleem ontstaat bij de besluitvorming, kan contact worden gezocht met de VROM Inspectie.

Beleidsvisie gemeente Ede

In onderstaande tabel zijn de voorwaarden uit de beleidsvisie externe veiligheid van de gemeente Ede kort samengevat.

	Overschrijding grenswaarde plaatsgebonden risico (10-6) voor kwetsbare objecten	Overschrijding richtwaarde plaatsgebonden risico (10-6) voor beperkt kwetsbare objecten	Overschrijding oriëntatiewaarde groepsrisico	Toename groepsrisico
Zones rondom transportassen <i>Midden niveau</i>	niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	- niet wenselijk - streven naar veiliger en onder de waarde	acceptabel onder voorwaarden (optimaal ontwerp)
Uitbreidingslocaties (wonen-of kantoren) <i>Hoog niveau</i>	niet acceptabel	niet acceptabel	niet acceptabel	niet acceptabel, tenzij zwaarwegende motieven
Grenszones (tussen wonen-bedrijven) <i>Midden niveau</i>	niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	acceptabel onder voorwaarden (optimaal ontwerp)
Bedrijventerreinen niet-Bevi <i>Midden niveau</i>	niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	acceptabel onder voorwaarden (optimaal ontwerp)
Bedrijventerreinen Bevi <i>Basis niveau</i>	niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	acceptabel onder voorwaarden	acceptabel onder voorwaarden (optimaal ontwerp)
Recreatiegebieden <i>Hoog niveau</i>	niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	acceptabel onder voorwaarden (optimaal ontwerp)
Landelijk gebied <i>Hoog niveau</i>	niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	- niet wenselijk - op termijn niet acceptabel	acceptabel onder voorwaarden (optimaal ontwerp)

- *Bevi is het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Op een niet-Bevi bedrijventerrein laat je bedrijven die hieronder vallen niet toe, op de Bevi bedrijventerreinen wel.*
- *Kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld woningen, ziekenhuizen en scholen. Beperkt kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld bedrijfswoningen, kantoren, winkels en dergelijke.*

Tevens is voor zones rondom transportassen in de beleidsvisie het volgende opgenomen:

In navolging van de Basisnet en de werkwijze in vele andere gemeenten, neemt gemeente Ede een ondergrens op voor zones rondom transportassen: indien het groepsrisico niet groter is dan 10% van de oriëntatiewaarde wordt iedere toename van het groepsrisico tot 10% van het bestaande groepsrisico zonder meer geaccepteerd.

1. Plan Scharrenburgsteeg 10

Voor het bestemmingsplan Scharrenburgersteeg 10 zijn de risico's vanwege transport op de A30 relevant. Het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor en door buisleidingen is niet relevant (zie onderstaande uitsnede van risicokaart.nl).

Wegverkeer

Adviesbureau Oranjewoud/SAVE heeft een onderzoek gedaan naar de externe veiligheidsrisico's vanwege transport A30 in het kader van het bestemmingsplan 'Ede West' (Risicoberekening vervoer gevaarlijke stoffen bestemmingsplan Ede West d.d. 23 oktober 2009 198426 091033 – HA76). Het voorliggende uitwerkingsplan is een onderdeel van Ede West.

Uit het onderzoek blijkt dat vanwege het transport op de A12 en A30 geen PR-contour is berekend. Uit het onderzoek blijkt ook dat het groepsrisico vanwege het transport op de wegen ter plaatse onder orientatiewaarde blijft.

Het voorliggende plan betreft de legalisatie van een bestaande situatie met betrekking tot een bouwbedrijf. Het plangebied ligt in een maagdelijke omgeving met een lage personendichtheid. Het groepsrisico zal daarom ver onder de orientatiewaarde liggen. Tevens zal door de legalisatie het groepsrisico niet toenemen en zeker niet meer toenemen dan 10%.

Over alle overige wegen in en nabij het plangebied worden geen relevante hoeveelheden gevaarlijke stoffen vervoerd.

Buisleidingen

Het plangebied ligt niet in een risicocontour of het effectgebied van een buisleiding.

Spoorverkeer

Het plangebied ligt niet in een risicocontour of het effectgebied van een spoorlijn.